

God bestaat en Hij spreekt

Bestaat God wel? Dat is een vraag die niet altijd hardop wordt gesteld, maar wel kan leven in harten van jongeren en ouderen. In deze brochure stellen we de vraag aan de orde: kunnen we er zeker van zijn dat Hij echt bestaat? En als dat zo is, hoe komen we tot die overtuiging en hoe spreekt God tot ons?

De Engelse filosoof Bertrand Russell werd op zijn sterfbed bezocht door een vriend die hem vroeg: 'Je bent het grootste deel van je leven de beroemdste atheïst ter wereld geweest, en nu ga je sterven. Hoe moet het zijn als je ongelijk zou hebben? Wat zou je dan tegen God zeggen als je Hem tegenkwam? Denk je niet dat het op z'n minst verstandig is die vraag nu te stellen, voordat het te laat is?' Russell antwoordde: 'Ik denk dat ik tegen Hem zou zeggen: Mijnheer, het schijnt dat mijn atheïstische hypothese onjuist was. Zou U zo vriendelijk willen zijn mij op één piepklein vraagje antwoord te geven: Waarom gaf U ons niet meer *bewijs*?'

Als ik maar meer bewijs had

Deze filosoof sprak openlijk uit wat velen misschien denken: gaf God maar meer bewijs! Misschien dat uw eigen (klein)kinderen of jongeren die u tegenkomt, hetzelfde tegen u zeggen: ik zou wel in God willen geloven, maar ik weet niet of Hij wel echt bestaat. Gaf Hij maar wat meer bewijs. De vraag is overigens wel of het geloof in Gods bestaan dan ook zou leiden tot liefde voor God en een leven van dankbare gehoorzaamheid.

'Waarom gaf U ons niet wat meer bewijs?' Jongeren, maar ook wijzelf kunnen door de vraag overvallen worden: hoe kan ik geloven in Iemand Die je niet ziet? Is Hij er echt? We hebben van jongs af aan geleerd dat God Zich openbaart, in de schepping en in Zijn Woord.

God laat juist ook
in de schepping zien
dat Hij er is, dat er
een Schepper is

Hoewel we ons in deze brochure concentreren op Gods spreken in Zijn Woord, moeten we niet onderschatten dat God juist ook in de schepping laat zien dat Hij er is, dat er een Schepper is. Enkele jaren geleden ontvingen we een filmpje van iemand die rond haar vijftigste tot geloof is gekomen, juist doordat zij onder de indruk kwam van de overweldigende natuur. Zij en velen met haar zijn door de natuur of door kunst tot de overtuiging gekomen dat er meer is dan wat ons oog ziet en ons oor hoort.

Maar hoe kunnen we in gesprek gaan met hen die zeggen dat zij niet in God (kunnen) geloven? We worden verder geholpen wanneer we lezen hoe mensen van atheïst christen zijn geworden.

Tot geloof komen

In zijn boek *Niets is onmogelijk*, met als ondertitel: *In gesprek met mensen die niet konden geloven*, onderzoekt Andries Knevel waarom zijn gesprekspartners tot geloof kwamen.

Bij het lezen van de verhalen vallen ten minste twee dingen op:

1. Je leest bijna nooit dat mensen door sterke argumenten tot geloof gekomen zijn. Bij grote twijfels aan de waarheid van het christelijk geloof heeft hun dat wel geholpen, maar argumenten waren nooit doorslaggevend.
2. Hoe ze dan wel tot geloof kwamen? De getuigenissen zijn, zoals te verwachten, heel divers, maar toch is er een rode lijn in te ontdekken. Twee dingen speelden bijna altijd een rol: ten eerste de ontmoeting met andere gelovigen en ten tweede het aangeraakt en zich aangesproken voelen door God, door Zijn Woord. Soms ging dat gepaard met een overweldigend gevoel van Zijn aanwezigheid, maar niet bij iedereen.

Geen bewijs, maar toch...

Het eerste wat me treft, is dat mensen niet door argumenten, bewijzen, tot geloof kwamen. Dat wil overigens niet zeggen dat het verkeerd is om na te denken over 'bewijzen' voor het bestaan van God en ze ook serieus te nemen. Hoewel wij het bestaan van God niet kunnen bewijzen, zoals je via wetenschappelijke experimenten iets kunt aantonen, gaat het geloof niet tegen de rede, het verstand, in.

Daarom is het goed om naar sporen van God te zoeken. Die zijn er. We kunnen wijzen op hoe kunstig de natuur (Gods schepping!) is opgebouwd. We kunnen denken aan het morele besef van goed en kwaad. Er zullen weinig mensen zijn die de slavernij verdedigen en daarbij een beroep doen op het principe van de *survival of the fittest* (kortweg gezegd: de sterkste overwint).

Verder kunnen we nog denken aan wat de Franse filosoof Pascal beweerde, namelijk dat ieder mens een leegte in het hart heeft die alleen God kan vullen. Of, zoals Augustinus in zijn *Belijdenissen* al bad: 'Gij hebt ons tot U geschapen en onrustig is ons hart totdat het rust vindt in U, o Heere.' We weten dat teleurstellingen niet alleen voortkomen uit falen of iets niet bereikt hebben, maar dikwijls ook uit succes. Wie alles bereikt heeft wat hij wilde bereiken, kan overvallen worden door de vraag: is dit het waar het in het leven om gaat?

Het bestaan van God kunnen we niet via wetenschappelijke experimenten aantonen

Mogen we het (voort)bestaan van Israël niet zien als een teken van het bestaan van God? Dit volk is door de eeuwen vervolgd en verdrukt, maar nooit van de aarde verdwenen. In het gesprek over het bestaan van God is het niet nodig om ons alleen maar defensief op te stellen. Waarom gaan we niet met mensen in gesprek over de vraag waarom zij niet in God geloven, maar wel in reïncarnatie en 'stille tijd' houden (lees: yogaoefeningen doen)? Zijn oosterse religies betrouwbaarder dan het christelijk geloof, dat getuigt van de overwinning van Christus op de zonde en de dood?

Maar wat we ook ter sprake brengen, zogenaamd bewijs is vrijwel nooit doorslaggevend voor het geloof in Gods bestaan.

Getuigen

Het tweede wat opvalt in het antwoord op de vraag hoe mensen tot geloof kwamen, is het belang van de ontmoeting met gelovigen. Je zou hen getuigen kunnen noemen, levende voorbeelden van een leven met God. Nooit zal ik de opmerking vergeten van een meisje, dat toen veertien was, dat zei: 'Ik twijfel niet aan het bestaan van God, ik zie het aan mijn ouders dat Hij er is.' Laten we beseffen dat God ook ons wil gebruiken om anderen te brengen tot een ontmoeting met Hem. Ook al zien wij niet meteen vrucht, we geven meer door dan we zelf weten, door onze woorden, maar niet minder door onze levenshouding, door een eenvoudig en diep vertrouwen op God. Anderen zullen het merken als wij in tijden van crisis gevoed en gesterkt worden door de beloften van God.

Aangesproken worden

De voornaamste reden waarom mensen tot geloof komen, is dat zij zich aangesproken weten door het Woord, het spreken van God Zelf. Geloven in God is geen verstandelijke beslissing: 'Ik ga ook in God geloven.' Het overkomt je, het gebeurt. Wie (nog) niet tot geloof is gekomen, kan nu tegenwerpen: 'Mooi dat jij bent aangesproken, maar dat is met mij niet gebeurd. Wat moet ik daarmee? Wachten tot het me een keer overkomt?'

Nee, dat zeker niet. We kunnen zelf ook iets doen. 'Wie nat wil worden, moet in de regen lopen', luidt een oud gezegde. We moeten de genademiddelen die God ons aanreikt, gebruiken. Het zijn die dingen die we nu al doen: uit de Bijbel lezen, naar de kerk gaan, onze zonden belijden, de Heere om Zijn genade bidden, God zoeken, de betekenis begrijpen van de sacramenten en dit alles volhouden. Hierdoor wil God werken en zo kunnen we Hem leren kennen en door Zijn Geest ontdekken dat Hij er is en ook onze God en Vader, Heiland en Gids door het leven wil zijn.

Daarbij maakt de Heilige Geest gebruik van het Woord van God, van het geschreven Woord, de Bijbel, en van het verkondigde Woord, de prediking. Hoe vaak gebeurt het niet dat mensen tijdens de verkondiging in hun hart geraakt worden, antwoord krijgen op vragen, alsof de dominee die het Woord van God verkondigde, hun aanvechtingen kende en bij geloofsgesprekken aanwezig was.

Maar moet je niet eerst in God geloven, naar Zijn Woord willen luisteren, voordat het Woord je überhaupt aan kan spreken? Nee, dat hoeft niet. Hoeveel geloven en aanvaarden wij niet op

gezeg van anderen? Het nieuws, op het journaal of in de krant, nemen we meestal zonder meer aan. Dat wil niet zeggen dat alles even betrouwbaar is. Toch zetten we niet achter elke zin een vraagteken. We geloven het eenvoudig. Waarom zouden we ons dan niet op z'n minst openstellen voor de Bijbel, waarvan gelovigen zeggen: 'Hierin spreekt God'?

Op weg gaan

Moeten we niet eerst in God geloven, voordat we ons openstellen voor Zijn Woord? Nee...

'Het is net als op safari gaan: je hoeft niet in olifanten te geloven om er één te zien. Het enige dat nodig is, is op weg gaan en een gids meenemen die je kan vertellen wanneer je er één hebt gezien. Zo hoef je niet eerst te geloven om de weg van het geloof te gaan. Je kunt de Bijbel lezen, zingen, lezen over getuigenissen van anderen, deelnemen aan de liturgie, gesprekken voeren met een begeleider, bidden, de zieken bezoeken en je bezit delen met de armen, zonder dat je gelooft. Dan ga je de weg waarin God zich, zo zeggen de religieuze tradities, vroeg of laat (en dat kan soms lang duren) zal openbaren.

Kortom, de uitspraak 'als God bestaat, mag Hij wel meer van zichzelf laten zien' is een projectie van menselijke en dan vooral modern-westerse verwachtingen en wensdromen over God. We doen niets af aan de existentiële teleurstelling die hiermee gepaard kan gaan, maar het is geen goed argument tegen Gods bestaan.'

Uit: Stefan Paas en Rik Peels, *God bewijzen*, p.198.

Hoe God spreekt

Dát God spreekt zal waar zijn, maar de vraag voor velen is hóé God spreekt. 'Ik heb nooit een bepaalde stem gehoord. Daar geloof ik ook niet in. Maar ik kom wel eens mensen tegen die dat beweren. "God heeft me laten zien dat..." Of: "Ik heb een boodschap van God voor je." Ik heb dat nooit gehad. Wat moet ik daarmee?'

Voor een antwoord op deze vraag is het belangrijk erop te letten hoe God in (en door) de Bijbel spreekt. Al lijkt het zo te zijn dat God voortdurend rechtstreeks tot mensen sprak, toch is dat niet het geval. God sprak inderdaad tot Abraham, Izak en Jakob, tot Mozes, Jozua en Elia. Het is echter niet zo dat God dit voortdurend deed. Hij sprak met tussenpozen die soms jaren duurden. Hij sprak tot aartsvaders en vooral tot profeten. Zij kregen rechtstreeks woorden van God te horen om die door te geven. De schrijver van de brief aan de Hebreeënen zegt dat God op veel manieren tot de vaders gesproken heeft door de profeten, maar in deze laatste dagen heeft Hij tot ons gesproken door de Zoon (Hebr.1:1). Gods spreken is gericht op ons heil, ons behoud, op de ontmoeting met Hem als de levende God. Spreekt God nu niet meer? Jawel. De brief aan de Hebreeënen kan ons hier opnieuw bij helpen. In hoofdstuk 3:6 lezen we: 'Daarom, zoals de Heilige Geest zegt (Ps.95:7): Heden, indien u Zijn stem hoort, verhard dan uw hart niet, zoals bij de verbittering, op de dag van de verzoeking in de woestijn.'

Let erop hoe de schrijver zich uitdrukt: 'Daarom zoals de Heilige Geest zegt.' Hij gebruikt de tegenwoordige tijd. Wat houdt dat in?

**Mogen we het bestaan
van Israël niet zien
als een teken van
het bestaan van God?**

**Het nieuws in de krant
nemen we meestal
zonder meer aan**

Twee dingen: Die eeuwenoude woorden zijn Gods eigen stem. Maar nu is het bijzondere dat God – ook vandaag – door dat Woord tot ons spreekt. De Heilige Geest geeft aan bijbelwoorden kracht. Hij zorgt ervoor dat we in die woorden Gods stem horen. Dan worden die woorden ineens nieuw voor ons, we weten ons door Hem aangesproken. Het is alsof God Zelf ons aanspreekt. Nee, het is niet alsóf Hij ons aanspreekt, Hij spreekt tot ons. Hij verlicht ons verstand, zodat er een helder inzicht ontstaat dat God er is, wie wij zijn, hoe groot Gods liefde is, dat Hij ons redding belooft en om Christus' wil onze God en Vader wil zijn. Hij spreekt, nodigt, wenkt, waarschuwt, spoort aan en troost. God sprak toen, eeuwen geleden, maar de Geest zorgt ervoor dat ook wij persoonlijk aangesproken worden. Gods spreken vraagt van ons een luisterhouding, zoals van de jonge Samuël: 'Spreek, HEERE, want Uw dienaar luistert.' (1 Sam.3:9)

De Bijbel niet gesloten laten

Als God spreekt door Zijn Woord, betekent dat dus dat wij de Bijbel – dat is Zijn Woord – niet gesloten moeten laten. Dat is hetzelfde als een brief of e-mail van iemand van wie je houdt, niet te openen en dan later zeggen: 'Ik heb niets van je gehoord.'

Hoe moeten we de Bijbel lezen? Iemand vergeleek het met kersen eten. 'Wij aten de kersen waar we bij konden, de rest lieten we hangen. En al die andere kersen, die laat je toch niet hangen? Dan pak je desnoods een ladder.' Zo is het, je hebt om de hele Bijbel te begrijpen een 'ladder' nodig, of beter: een gids, iemand die je het spreken van God uitlegt. Toch hoeft je niet de hele Bijbel te begrijpen om Gods stem te verstaan. Een kind heeft maar een paar woorden nodig om te weten dat vader en moeder van hem houden en ook maar een paar woorden om te weten wat het wel en niet mag doen.

Dromen

Spreekt God nog op andere manieren? Zeker. Hij kan spreken door dromen. Denk aan moslims die door een droom werden aangespoord om Christus te zoeken. God kan spreken door anderen, door hun advies of goede raad. We moeten die niet klakkeloos aannemen. Mensen kunnen denken dat ze een woord van God voor ons hebben, maar zich vergissen. Hier is waakzaamheid geboden. We moeten ons niet door anderen laten manipuleren, ook niet als zij een bijbelwoord gebruiken. Ze kunnen dat bijbelwoord verkeerd uitleggen en toepassen en hun interpretatie aan ons opleggen. Profetisch inzicht moet altijd getoetst worden: is het in overeenstemming met het Woord van God en is het tot eer van Zijn Naam?

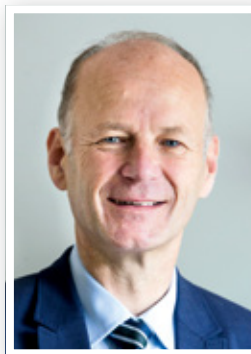
Waarom is het zo belangrijk te luisteren naar de woorden van de levende God? Johannes vat samen waarom hij zijn Evangelie geschreven heeft (Joh.20:30,31): Jezus nu heeft in aanwezigheid van Zijn discipelen nog wel veel andere tekenen gedaan, die niet beschreven zijn in dit boek, maar deze zijn beschreven, opdat u gelooft dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en opdat u, door te geloven, het leven zult hebben in Zijn Naam.

Gods spreken vraagt van ons een luisterhouding

Gespreksvragen:

1. Heeft (of had) u zelf behoefte aan 'bewijzen' voor het bestaan van God en de betrouwbaarheid van het christelijk geloof? Wat zou uw reactie zijn op de opmerking: 'Bewijs het maar eens'?
2. In hoeverre zijn anderen voor u van betekenis geweest voor het komen tot geloof in en vertrouwen op de Heere? Beseffen wij voldoende hoe belangrijk ons getuigenis is voor anderen in hun zoektocht naar God?
3. Hoe spreekt God vandaag tot ons? Hebt u zelf Zijn stem gehoord? Zou u dat aan anderen kunnen uitleggen?
4. Kan er in het leven van het geloof de aanvechting blijven: Is mijn leven met Hem geen projectie?

Auteur van deze brochure is ds. P.J. den Admirant, emeritus predikant te Apeldoorn.

Uitgave van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk
Bijlage bij *De Waarheidsvriend*, 16 juni 2022

Kleine Fluitersweg 253
7316 MX Apeldoorn
tel. 055-5766660
www.dewaarheidsvriend.nl
www.gereformeerdebond.nl

Verder lezen:

- Ds. P.J. den Admirant, *Hij is niet ver. Op zoek naar Gods aanwezigheid* (Artios-reeks). Heerenveen, 2017 (met name hoofdstuk 5)
- Andries Knevel, *Niets is onmogelijk. In gesprek met mensen die niet konden geloven*. Kampen, 2010
- Stefan Paas en Rik Peels, *God bewijzen. Argumenten voor en tegen geloven*. Amsterdam, 2013
- Dr. Benno van den Toren, *Moeilijke vragen over God en Jezus. Een hulp bij gesprekken over geloven vandaag*. IZB/IFES - Nederland, 2002